

זוהר היומי

זוהר בראשית – דף ק"ע ע"ב

פרשת וישלח

טקסט הזוהר

וְתָא חַזִּי, כִּיּוֹן דְּאַסְתְּלִיק צַפְרָא, דְּהָא לָא כְּתִיב כִּי בָא הַשְׁחַר אֲלָא כִּי עָלָה, דְּהָא בְּזִמְנָא
כִּי בָא הַשְׁחַר, כְּדִין אֲתַתְּקֵהּ הֵהוּא מִמְּנָא וְאַכִּישׁ לִיהּ לְיַעֲקֹב. בְּגִין דְּהֵהוּא מִמְּנָא אַכִּישׁ
לְיַעֲקֹב לְמִיָּהב תְּקִיפּוּ לְאַתְתְּקַפָּא לְעֶשׂוֹ.

תרגום לעברית

ובא ראה, כיון שעולה הבקר, שהרי לא כתוב כי בא השחר, אלא כי עלה, שהרי בזמן
כי בא השחר, אז התחזק אותו ממנה והכיש את יעקב, משום שאותו ממנה הכיש את
יעקב לתת כח להתחזק לעשו.

טקסט הזוהר

וְכַד סְלִיק הֵהוּא אוֹכְמָא דְּשַׁחַר וְאַתְחַזִּי אֲתָא נְהוֹרָא וְאַתְתְּקֵהּ יַעֲקֹב, דְּהָא כְּדִין מְטָא
זְמַנְיָה לְאַתְנַהֲרָא, מַה כְּתִיב וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ כַּאֲשֶׁר עָבַר אֶת פְּנוּאֵל וְהוּא צוֹלַע עַל יָרְכּוֹ.
וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ, דְּהָא כְּדִין זְמַנָּא לְאַתְנַהֲרָא.

תרגום לעברית

וכשעלה אותו שחר של שחר ונראה, בא האור והתחזק יעקב, שהרי אז הגיע זמנו
להיות מואר, מה כתוב? ויזרח לו השמש כאשר עבר את פנואל והוא צלע על ירכו.
ויזרח לו השמש, שהרי אז הזמן להיות מואר.

והוא צולע על ירכו. כִּדִּין אִיהוּ רָמֵז דְּהָא בְּעוֹד דִּישְׁרָאֵל בְּגִלּוּתָא וְסִבְלִין כְּאֲבִין וְצַעֲרִין וּכְמָה בִּישִׁין, כִּד אֶתְנַהִיר לֹון יִמָּא וַיִּיתִי לֹון נִיחָא, כִּדִּין יִסְתַּכְּלוּן וַיִּכְאָבוּן בְּגִרְמִיָּהוּ מִכְּמָה בִּישִׁין וְצַעֲרִין דְּסִבְלוּ וַיִּתְמָהוּ עֲלֵיהוּ. בְּגִין כֶּה וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ. דְּהָהוּא זְמַנָּא דְנִיחָא, וְכִדִּין וְהוּא צוֹלֵעַ עַל יִרְכּוֹ אֶתְכָאֵב וְצַעִיר גְּרַמִּיהַ עַל מַה דְּעָבַר.

תרגום לעברית

והוא צלע על ירכו. אז הוא רמז, שהרי בעוד שישֶׁרָאֵל בְּגִלּוּת וְסִבְלִים כְּאֲבִים וְצַעֲר וּכְמָה רָעוֹת, כְּשֶׁמֶאִיר לָהֶם הַיּוֹם וַיָּבִיא לָהֶם מְנוּחָה, אֵז יִסְתַּכְּלוּ וַיִּכְאָבוּ בְּעֲצָמוֹתֵיהֶם מִכְּמָה רָעוֹת וְצַעֲר שֶׁסִּבְלוּ וַיִּתְמָהוּ עֲלֵיהֶם, מִשּׁוּם כֶּה וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ. שְׁאוֹתוֹ זְמַן הַמְּנוּחָה, וְאֵז הוּא צוֹלֵעַ עַל יִרְכּוֹ, כּוֹאֵב וּמִצַּעֲר עֲצָמוֹ עַל מַה שֶּׁעָבַר.

טקסט הזוהר

וְאִיהוּ כִּד אֶסְתַּלַּק קְדָרוֹתָא דִּשְׁחָרָא כִּדִּין אֶתְתַּקַּף וְאֶתְאַחִיד בֵּיהַ דְּכִד אֶתְחַלֵּשׁ חִילִּיהַ, דְּלִית לִיהַ שׁוֹלְטָנוּתָא אֱלָא בְּלִילְיָא, וַיַּעֲקֹב שְׁלֹטָנוּתִיהַ בִּימָמָא. וְעַל דָּא אָמַר וַיֹּאמֶר שְׁלַחְנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר, דְּהָא אָנָּא בְּרִשׁוּתָהּ קְאִימָנָא, וְהָא אֶתְמַר וְאוּקְמוּהּ:

תרגום לעברית

והוא, כְּשֶׁעוֹלָה קְדָרוֹת הַשָּׁחַר, אֵז מִתְחַזֵּק וְנֶאֱחָז בּוֹ, שְׁהַרִי נִחַלֵּשׁ כַּחוֹ, שְׁאִין לוֹ שְׁלֹטוֹן אֱלָא בְּלִילְיָה, וַיַּעֲקֹב שְׁלֹטוֹנוֹ בַּיּוֹם. וְעַל זֶה אָמַר שְׁלַחְנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר, שְׁהַרִי אָנִי בְּרִשׁוּתָהּ עוֹמֵד, וְהַרִי נִתְבָּאֵר וּפְרָשׁוּהוּ.

טקסט הזוהר

(על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה וגו', כי נגע בכף ירך יעקב, כגיד הנשה, דאפילו בהנאה אסיר ואפילו ליהביה לכלבא. ואמאי אקרי גיד הנשה. כלומר גיד דאיהו מנשה לבני נשא לפולחנא דמאריהון, ותמן הוא יצר הרע רביע. כיון דאתדבק

עם יעקב לא אשכח אתר דיכיל לאתגברא עליה דיעקב, בגין דכל שייפי גופא סייעי ליעקב, וכלהו הוו תקיפין ולא הוו בהון חולשא, מה עבד, ויגע בכף ירכו בגיד הנשה, בזיניה ביצר הרע דאיהו זיניה ואתריה, ומתמן אתי יצר הרע על בני נשא. ובגין כך אמרה אורייתא לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה. כמה דאמרו חברייא, בשייפין דבר נש דרמיז לעילא אי טב, טב. ואי ביש, ביש. ובגין כך כל שייפא מתקיף שייפא. ודאי גיד הנשה מתקיף ליצר הרע דהוא זיניה, ובני ישראל לא יאכלו ליה, דלאו אינון מסטריה ומזיניה. אבל עמין עובדי עבודה זרה, יאכלו ליה, דאיהו מסטרא ומזינא דמלאכא דלהון דאיהו סמא'ל בגין לתקפא לבהון. בגין דאית בבר נש רמ'ח שייפין לקבל רמ'ח פקודין דאורייתא דאינון למעבד אתיהבו, ולקבל רמ'ח מלאכין דאתלבשת בהון שכינתא ושמא דלהון כשמא דמאריהון. ואית בבר נש שס'ה גידין ולקבלהון שס'ה פקודין דלאו אינון אתיהבו למעבד ולקבל שס'ה יומי שתא, והא תשעה באב חד מנהון דאיהו לקבל סמא'ל דאיהו חד מאינון שס'ה מלאכין (נ'א יומין), ובגין כך אמרה אורייתא לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה. א'ת, לאסגאה תשעה באב דלא אכלין ביה ולא שתין. ובגין כך חזא קודשא בריך הוא כלא ונרמז בהון רמז ליעקב, ויאבק איש עמו, בכל יומי שתא ובכל שייפין דיעקב ולא אשכח בר ההוא גיד הנשה, מיד תשש חיליה דיעקב, וביומי שתא אשכח יום תשעה באב דביה אתתקף ואתגזר דינא עלנא ואתחרב בי מקדשא, וכל מאן דאכיל בתשעה באב כאילו אכיל גיד הנשה). רַבִּי חִיָּיא אָמַר, אֶלְמָלָא לָא אֶתְחַלֵּשׁ חֵילָא (נ'א דאתר) דָּא דִּיעָקֵב, אֶתְקֵיִים יַעֲקֹב לְגַבִּיהָ וְאֶתְבַּר חֵילָא דַּעֲשׂוֹ לְעֵילָא וְתַתָּא.

תרגום לעברית

[על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה וגו', כי נגע בכף ירך יקב בגיד הנשה, שאפלו בהנאה אסור, ואפלו לתת אותו לכלב, ולמה נקרא גיד הנשה? כלומר, גיד שהוא משכיח את בני האדם מעבודת רבונם, ושם רובץ היצר הרע וכיון שנדבק עם

יעקב, לא מצא מקום שיכול להתגבר על יעקב, משום שכל איברי הגוף סיעו ליעקב, וכלם היו חזקים ולא היתה בהם חלשה, מה עשה? ויגע בכף ירכו בגיד הנשה, במינו של יצר הרע שהוא מינו למקומו, ומשם בא יצר הרע על בני האדם, ולכן אמרה תורה לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה, כמו שאמרו החברים באיברי האדם שרמוז למעלה, אם טוב טוב, ואם רע רע, ולכן כל איבר מחזק איבר, ודאי גיד הנשה מחזק את יצר הרע שהוא מינו, ובני ישראל לא יאכלו אותו, שאינם מצדו וממינו, אבל עמים עובדי עבודה זרה יאכלו אותו, שהוא מצד וממין המלאך שלהם, שהוא סמא"ל, כדי לחזק לבם, משום שיש באדם מאתים ארבעים ושמונה איברים כנגד מאתים ארבעים ושמונה מצוות התורה שהם נתנו להעשות, וכנגד מאתים ארבעים ושמונה מלאכים שהתלבשה בהם שכינה והשם שלהם כשם רבונם, ויש באדם שלש מאות ששים וחמשה גידים, וכנגדם שלש מאות ששים וחמש מצוות שלא נתנו להעשות וכנגד שלש מאות ששים וחמשה ימות השנה, והרי תשעה באב אחד מהם, שהוא כנגד סמא"ל, שהוא אחד מאותם שלש מאות ששים וחמשה מלאכים [ימים], ולכן אמרה תורה לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה, א"ת לרבות תשעה באב שלא אוכלים בו ולא שותים, ולכן ראה הקדוש ברוך הוא הכל, ונרמז בהם רמז ליעקב, ויאבק איש עמו, בכל ימות השנה ובכל איברי יקב, ולא נמצא פרט לאותו גיד הנשה, מיד תשש כח יקב, וכימות השנה מצא יום תשעה באב שבו התחזק ונגזר דין עלינו ונחרב בית המקדש, וכל מי שאוכל בתשעה באב כאלו אכל את גיד הנשה]. רבי חייא אמר, אלמלא לא נחלש כח [של מקום] זה של יעקב, היה מתקים יעקב אליו, ונשבר כח של עשו למעלה ולמטה.

רבי שמעון פתח ואמר, (יחזקאל א) כַּמְרָאָה הַקִּשֶּׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּעֲנָן בְּיוֹם הַגִּשָּׁם כֵּן מְרָאָה הַנִּגְהָ סָבִיב הוּא מְרָאָה דְּמוּת כְּבוֹד יְיָ וְאַרְאָה וְאַפֵּל עַל פָּנֵי וְגו'. הָאִי קָרָא אֶתְמָר. אֲבָל תָּא חֲזִי, דְּהָא כְּתִיב, (דברים לה) וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. מַה בֵּין מֹשֶׁה לְשָׂאֵר נְבִיאֵי עֲלָמָא. מֹשֶׁה אֶסְתַּכַּל בְּאַסְפִּקְלָרְיָא דְנִהָרָא, שָׂאֵר נְבִיאֵי לֹא הָווּ מְסִתְכָּלִי אֲלָא בְּאַסְפִּקְלָרְיָא

רבי שמעון פתח ואמר, (יחזקאל לא) כַּמְרָאָה הַקִּשֶּׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּעֲנָן בְּיוֹם הַגִּשָּׁם כֵּן מְרָאָה הַנִּגְהָ סָבִיב הוּא מְרָאָה דְּמוּת כְּבוֹד ה' וְאַרְאָה וְאַפֵּל עַל פָּנֵי וְגו'. פְּסוּק זֶה נִתְבָּאֵר. אֲבָל בָּא רָאָה, שְׁהָרִי כְּתוּב (דברים לד) וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. מַה בֵּין מֹשֶׁה לְשָׂאֵר נְבִיאֵי הָעוֹלָם? מֹשֶׁה הִסְתַּכַּל בְּאַסְפִּקְלָרְיָה הַמְּאִירָה - שָׂאֵר הַנְּבִיאִים לֹא הָיוּ מְסִתְכָּלִים אֲלָא בְּאַסְפִּקְלָרְיָה שְׂאִינָה מְאִירָה. מֹשֶׁה הָיָה שׁוֹמֵעַ וְעוֹמֵד עַל רִגְלָיו וְכַחוּ מִתְחַזֵּק וְהָיָה יוֹדֵעַ דָּבָר עַל בְּרִיּוֹ, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (כמדבר יב) וּמְרָאָה וְלֹא בְּחִידוֹת - שָׂאֵר הַנְּבִיאִים הָיוּ נוֹפְלִים עַל פְּנֵיהֶם וְנִחַלְשׁ כַּחַם וְלֹא הָיוּ יְכוּלִים לַעֲמֹד עַל בְּרִיּוֹ שֶׁל דָּבָר. מִי גָרַם לָהֶם אֶת זֶה? מִשּׁוֹם שְׂכָתוּב כִּי נִגַּע בְּכַף יָרֵךְ יַעֲקֹב וְהוּא צִלַּע עַל יָרֵכוֹ.

מקור ומהדורה

הטקסט הארמי והתרגום לעברית: אתר תורת אמת (toratemetfreeware.com) — © ר' פנחס ראובן שליט"א.

מופץ שלא למטרות רווח, בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס - שימוש לא מסחרי - שיתוף זהה 2.5 (CC BY-NC-SA 2.5):

creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5

עיצוב הדף: זוהר היומי.